

Giv tid – giv plads – giv råd!

Det kommunale selvstyre har det hårdt efter kommunalreformen, og kun hvis kommunerne får tid, plads og råd til at finde deres egne ben, kan drømmen om, at alle kommuner får en landdistriktspolitik, blive en realitet.

En af de store bekymringer vi var mange, der havde, i forbindelse med kommunalreformen, var at demokratiet ville lide et stort knæk, noget der igen og igen fra idémagernes side blev tilbagevist. Det, at der blev fysisk lang tid til beslutningstagerne, skulle løses ved at styrke nærdemokratiet, det var simpelt og ligetil og i tilgift en positiv udvikling for samfundet.

I LAL er vi ikke i tvivl om at nærdemokrati og borgerinddragelse er vejen frem. En udbygning af nærdemokratiet og en borgerinddragelse med respekt for kompetence-områderne hos både borgere og politikere, giver et øget medansvar for de beslutninger, der tages i kommunerne.

I landområderne er vi mange, der i årevis har arbejdet på at få medindflydelse og tage medansvar. Vi har oprettet lokalråd og landdistriktsråd, skabt netværk på tværs af grænser og har forsøgt, og i mange tilfælde opnået, at komme i positiv dialog med beslutningstagerne i kommunerne. På den måde har vi været med til at åbne øjnene for, at der ligger utroligt mange kvaliteter og resurser i landområderne, og at der bare skal et lille puf til, før landområderne i allerhøjeste grad er med til at skabe positiv udvikling i kommunerne.

I den senere tid har vi igen og igen kunnet glæde os over at rigtig mange kommuner, ønsker at skabe samarbejde og øge borgernes medindflydelse. Der er utroligt mange positive udmeldinger fra kommuner, der støtter lokale aktører i at danne lokalråd og i at skabe netværk. Samarbejder, der på sigt, fører til, at der

udarbejdes landdistriktspolitikker i forbindelse med de fleste kommuner.

Så langt så godt – den store drøm om, at alle kommuner får en landdistriktspolitik har positiv medvind fra kommunalpolitikkerne, men hvad med demokratiet og det kommunale selvstyre? –

Vores bange anelser om at demokratiet ville få et knæk efter kommunalreformen, er desværre en del af vores hverdag. På utroligt mange områder går regeringen ind og blander sig i den kommunale forvaltning og i de kommunale beslutninger, og demokratiet går på hæld.

Det er svært at lave så stor en omlægning som en kommunalreform ingen tvivl om det, og hverken arbejdsrutiner eller kulturer ændres fra den ene dag til den anden, for ting tager tid.

I LAL drømmer vi om, at alle kommuner får tid, plads og økonomisk råderum til at finde deres egne ben, så demokratiet igen kan være det bærende i vores samfund, både i by og på land.

Derfor giv tid – giv plads – giv råd!

Med venlig hilsen
Trine Testmann

Indhold:

Giv tid – giv plads – giv råd.....	s.1
Leder.....	s.2
Energi projekt	s.2
Den sidste dagligvarebutik!	s.3
Uge 42, efterårsferien, kartoffelferie.....	s.3
Frustrerende proces	s.4
På forkant med problemerne.....	s.5
Gør Landsbynyt endnu bedre.....	s.5
Skolelukning	s.6
Landdistrikterne er Danmarks råstof!	s.6
Ringkøbing-Skjern Kommune lige nu!	s.7

Velkommen til dette nummer af Landsbynyt – hvor vi sætter fokus på dialog!

Det er mit håb, at der kan findes inspiration til arbejdet rundt i landdistrikterne, hvor der sandelig er nok at se til! Dialogen mellem borgerne og politikerne er særdeles afgørende i denne tid, der er gang i høringsrunder omkring skolestruktur, dagspasningsstruktur, ældreservice-struktur o.s.v. I dette blad kan I læse om dialog-processen i Ringkøbing-Skjern kommune, hvor skolestrukturen og dagpasningen er oppe til debat, og hvor der har været politisk ønske om seriøs inddragelse af borgerne i debatten.

Et kig ud over Danmarkskortet viser at kommunerne griber den ny situation an på et par forskellige måder:

- Byrådene tager sig tid til at lære deres ny kommune at kende ved at gå i dialog om formulering af en landdistriktspolitik!
- Byrådene tager af forskellige årsager beslutninger om forandringer (reduktioner) med det samme.

I et par kommuner har jeg set, at man giver de tidligere "rådhusbyer" en slags

centerbystatus. Her placeres så en vis offentlig service, samtidig med at der lukkes ned i de omliggende landdistrikter.

Det er da en diskussion værd, om det faktisk er til gavn for landdistrikterne, eller det var bedre at samle alt på ét rådhus, og så følge op med meget mere decentraliseret borgerservice ved at stille "rullende service" til rådighed!

Der bliver afholdt rigtig mange borgermøder i denne tid og endnu et gennemgående emne er borgernes frustrationer over, hvor svært det kan være at finde rundt i den kommunale serviceverden.

Ansættelse af landdistriktskoordinator med tværgående kompetence kunne være en løsning på dette store problem.

I bestyrelsen har vi også fået nok at se til. Som opfølgning på vores ønske om at blive synlige for de ny kommuner med landdistrikter, har vi fået bevilget støttemidler til et projekt, som vi kalder "Kommunerunden"! 77 kommuner skal besøges i løbet af det næste år. Inger og jeg er ansvarlige for dette projekt.

Som led i samarbejdet med Landdistrikternes Fællesråd om Landdistrikternes Hus og Infoland har vi fået bevilget projektmidler til at arbejde med organisering af en kredsinddeling.

Og et projekt, hvor energibesparelser i landdistrikterne er hovedemnet, bliver gennemført i Skive kommunes landdistrikter i en periode over et år med start denne sommer. Erik og Jens Jørgen er ansvarlige for processen og vil være meget ude i forsamlingshusene i Skive kommune.

Vi har store forventninger til Landdistrikternes Hus og Infoland som et fantastisk videns- og servicecenter for landdistriktsaktører. I kan allerede nu læse mere om dette på www.landdistrikterne.dk

Dialog og synlighed er også mantraerne, når vi sammen med LDF stiller op på dyrskuerne i Roskilde 8. – 10. juni og Herning – 6.-8. juli! I er velkomne til at kigge forbi til en landdistriktsnak!

God læselyst og god sommer!

Jette Hansen, formand.

Den sidste dagligvarebutik!

LAL deltager i en arbejdsgruppe nedsat af Landdistrikternes Fællesråd omkring detailhandel.

Vi vil gerne indhente gode ideer fra jer, eksperterne ude i landdistrikterne! På vores hjemmeside www.LAL.dk kan I lægge ideerne ind, så vi kan diskutere og videreudvikle på sagen. Til inspiration kommer her i kort form referatet fra arbejdsgruppens første møde:

Hvad er det, der gør om en lokal dagligvarebutik kan overleve i landdistrikterne?

- Helt klart personen – er det en igangsætter, skal det nok gå.
- Er det en person, som engagerer sig i andet i lokalsamfundet?
- Der skal være 500 husstande som grundlag for en DagliBrugs.

Hvor handler borgerne?

Diskont viser tendens til at være i tilbagegang. Folk bliver mere kvalitets-

bevidste. Kan lide gode historier, vi skal sætte værdi i alt det andet vi kan.

Handler folk der, hvor de arbejder? Kan de påvirkes til at gøre anderledes?

- Lokal net-handel (Ofte stor lagerkapacitet til stede)
- Aflevering af indkøbsseddel og afhentning af færdigpakket indkøbskurv
- Hvor handler de kommunale institutioner?

Vi skal være opmærksomme på, hvilke individuelle interesser de enkelte borgergrupper har, og så målrette indsatsen.

Som eksempel - højtuddannede borgere danner netværk, de søger bestemte varer og oplevelser.

Stiller krav til byernes udseende og indhold; landsbyernes bymidter skal se indbydende ud.

Vi kan knytte indkøb sammen med andre oplevelser.

Hvad kan FOKUS-gruppen (LDF) gøre?

Vi kan prøve at påvirke de kommunale holdninger til indkøbspolitik. Med information om årsag og virkning.

Velfærdsspørgsmål?

Service-niveauet skal til debat: De ældre medborgeres livskvalitet er et velfærdsvigtigt emne!

Den lokale skole må finde en form – f.eks. Vorupør skole.

Knytte netværk – for igangsættere! Som så kan være med til at skabe erhverv på landet.

IFUL – Vi kan kvalificere forskningsemner omkring vores –fokusområde.

Vi kan afsøge, hvor der er behov for at påvirke lovgivningen! Hvor der er behov for at påvirke indenrigsministeren! Måske er det Connie Hedegaard, vi skal bruge.

Knud Jensen og Jette Hansen

Energi projekt

Landsforeningen af Landsbysamfund og Energi Midt har i fællesskab startet et projekt omkring energibesparelse i en landdistriktskommune (Skive kommune). Projektet skal løbe i resten af 2007 og i hele 2008, det kan løbende følges på vores hjemmeside, www.lal.dk og i Landsbynyt, hvor der vil blive fortalt om projektet.

Landsforeningen af Landsbysamfund og Energi Midt vil i samarbejde med de lokale foreninger afholde en række borgermøder, hvor der bliver fortalt om forskellige muligheder for besparelse!

Energi Midt vil inden hvert møde have gennemgået 2 huse i området, som så vil blive fremvist på mødet med hensyn til både besparelse af el og varme, og hvordan det kan finansieres, så det er en helhedsløsning, der lægges frem.

Der er tilmeldt 12 beboer- og borgerforeninger, som geografisk dækker hele kommunens landområde.

Projektets formål er at optimere energianvendelsen og energibesparende

foranstaltninger i landsbysamfund og landområder.

Formålet søges opfyldt ved gennemførelse af målrettede informations- og salgskampagner indenfor et geografisk afgrænset område med fokus på 3 indsatsområder:

- Generel højnelse af energibevidstheds-niveauet.
- Optimal udnyttelse af lokale fjernvarmenet og naturgasnet.
- Fremme af miljø- og energi-optimal varmeforsyning i landområder.

For at sikre lokal forankring og skabelse af den "nærværsfølelse", der er påkrævet for at skabe interesse omkring projektet, vil informationer og tilbud blive formidlet i samarbejde med lokale installatører, ligesom energiselskabernes rådgivningsfunktion vil blive inddraget.

I januar 2008 afholder vi en energimesse i Balling hallen, hvor alle, der har noget

at vise omkring energibesparelse på alle områder, vil være repræsenteret.

Erik Jensen

Uge 42, efterårsferien, kartoffelferie

Ugen åbnes i begge ender så der er to weekender at gøre med.

Alle de laug, som har tid, lyst og kræfter til det, bestræber sig på - ved en eller flere aktiviteter - at præsentere deres lokalområde for netop det, de gerne vil opfattes som og kendes for. Man finder og præsenterer sin egen identitet som lokalsamfund.

I samarbejde med andre foreninger/organisationer udarbejdes og planlægges den logistik, som skal danne grundlaget for, at folk fra byen kan komme ud i landdistriktet og se, hvad der er at byde på og for at fornemme, hvad det er for en kultur, der slår igennem, når borgere går sammen om at få livet i lokalområdet til at blomstre og derved skaber sammenhold og samhørighed. De hjælper hinanden med at frigøre engagement for deri at styrke levevilkårene.

Efterhånden som laugene byder ind med aktiviteter, bliver der lavet nogle busru-ter, og allerbedst, hvis det kan lykkes at gøre det, ligesom når man er på visit i de store byer. Her kan man tage blå rute,

og man kan sidde i bussen på hele ruten og få lidt historie fortalt, men man kan også vælge at hoppe ud et sted og tage en oplevelse med på vejen og så vide, at om en eller 2 timer kommer bussen igen, og så kan man tage med et nyt sted hen en time eller to?

Men jeg synes også det skal knyttes op på nogle ture i Sønderborg, (måske også andre byer, hvis de vil være med), så de også kan vise sig frem. (F.eks. så har Peter Dragsbo haft flere temaudflugter i Sønderborg by)!

Man skal også tænke på, hvem der kan være fortæller på de forskellige ruter!

Hvor mange dage arrangementet skal køre over, kan afhænge af både økonomi, attraktioner og aktører.

Jeg ved ikke om det er en ide med En anden måde at planlægge på kan være "temature" – f.eks. turistattraktioner, erhverv, dyr, friluftsliv, historie osv.

Så skal kommunikationen og annonceringen op i højt gear for at hjælpe ideen ud blandt folk, så de benytter sig af at

opleve nye steder i deres nye kommune. Jeg tror på, at alle lokalsamfund vil kunne drage stor nytte af at undersøge og definere sig selv i forhold til, hvad der er specielt for netop den egn. Det vil samtidig kunne vise den mangfoldighed, som landdistrikterne har at byde på.

Lad os vise, hvad det er vi er gode til, og at vi er stolte af det. Vi kan byde ind til trivsel, fællesskab, sammenhold og individuelle udfoldelsesmuligheder, alt sammen elementer til det gode naboskab - og så er der alle de andre fordele ved at bo ude på landet.

Vi skal huske, at vi er i grænselandet, og at vi har mange turister, der er her i store dele af året. For at kunne give dem en oplevelse af Sønderborgs landområder, har vi også en opgave i at få nogle af turene guidet på tysk. Der er sikkert også mange, som kan begge sprog.

Værsgo' at bruge ideen rundt i landet!

Inger Plauborg

Frustrerende proces

Flere måneder før den nye kommune var en realitet havde vi i Landdistriktsrådet møde med forskellige politikere og enkelte administrationsansatte om vigtigheden af at investere i udvikling i den nye store kommunes landdistrikter. Vi påpegede vigtigheden og kvaliteterne i de små skoler og deres forløb fra BHK - 7.klasse. Vi påpegede også vigtige principper, der var værd at følge, når der skulle ske forandringer i en virksomhed eller et samfund.

Politikerne lyttede gerne og virkede forstående. Derfor gik vi fortrøstningsfulde ind i det nye år og den nye kommune. Glæden varede præcis 12 dage. Kommunen barslede da med nogle forslag til strukturforandringer, som ville trække tæppet væk under flere landsbyer. Samtidig lavede de alle de fejl i forandringsprocessen, som vi havde advaret imod. Forslagene var nemlig alle blevet lavet af nogle folk på den kommunale administration, og ikke hverken ud fra politiske visioner eller vokset op nedefra ved at inddrage befolkningen.

De valgte derimod at lave den klassiske fejl at opbygge et modsætningsforhold til befolkningen.

Med forslagene om lukning af 7 landsby-skoler blev der naturligvis folkestorm.

Der opstod en mistillids-stemning til politikerne. For det første lavede de en anden politik, end den, de var valgt på. For det andet prellede argumenter af på dem. Modsagde man deres argumenter om kvalitet, sagde de, at de drejede sig om penge. Modsagde man deres økonomiske argumenter, sagde de, at det drejede sig om kvalitet!

Nogle få politikere var standhaftige hele vejen fra valgkamp til forløbet af lukkeforslagene. De viste respekt for befolkningen og kunne se det helt skæve i både måden og indholdet af beslutningsprocessen. Andre satte en ære i at være hårdhodede, og for at holde til det folkelige pres blev de arrogante og bedreviddende. Det sidste gjaldt især de mest uvidende på området.

Der blev brugt enorme folkelige resurser i kampen for at overleve. Kræfter, som kunne have skabt store værdier, hvis de var blevet brugt til positive ting.

Heldigvis blev der reddet 3 skoler fra lukning. Tre andre steder har nu en

hård kamp foran sig. De skal kæmpe for at overleve som samfund, hvilket bl.a. indebærer, at de selv skal trække et stort læs på skoleområdet. De skal nu til at oprette og drive friskole.

Tilliden til politikerne og administrationsansatte skal nu bygges op forfra. Samtidig skal der folkeligt set samles kræfter igen til at skabe udvikling. Lysten og troen på at det kan lade sig gøre at få et positivt samarbejde mellem politikere, administrations-ansatte og borgere om at skabe udvikling i landdistrikterne er ikke så stor, som den har været.

Det har været en af de største negative følgevirkninger af processen.

Men vi kæmper videre. Kæmper for at få flere politikere til at kunne se mulighederne for, at de folk, der lever i landdistrikterne, kan være med til at skabe udvikling.

Vi er i det forløbne år måske ikke nået ret langt på det område, men vi giver ikke op.

Vi venter stadig på, at skåltalerne for landdistrikterne bliver ført ud i livet. Jeg har hørt om vilje til at ofre op til 15 mio kr årligt på udvikling i landdistrikterne. Vi venter på, at det bliver virkelighed.

*Finn Tarpgaard
Formand for landdistriktsrådet i
Ringkøbing-Skjern kommune*

På forkant med problemerne

Hvad gør vi når skolen lukkes? – en mulighed er at deltage i beslutningen for at skabe det bedst mulige resultat.

En af de mange konsekvenser af kommunalreformen er skolelukninger i de små samfund, et faktum vi er nødt til at forholde os til, lige meget hvor uenige vi er i beslutningerne og lige meget hvilke konsekvenser, det har for vores lokalsamfund.

I 1991 blev vores skole her i Snelev i Ringsted Kommune lukket, og vi lider stadig af eftervirkningerne. Vi har altid haft tradition for et meget aktivt foreningsliv, og det fungerer stadig, dog med undtagelse af idrætsforeningen, der har meget svært ved at få aktiviteter for børn og unge i gang – børnene bruger de foreninger der er ved deres skoler.

Skolebygningerne bestyres nu af en brugerbestyrelse, og alle i sognet kan benytte sig af skolens faciliteter. Der er oprettet en meget velfungerende børnehave i en del af bygningerne, og den kommunale dagpleje har mødested og fine lokaler på skolen.

Det er altså ikke på den måde vi lider af eftervirkningerne af skolelukningen, for lige præcis med hensyn til udnyttelse af den kommunale skolebygning, var der nogle Snelev borgere, der udnyttede en sørgelig skolelukning til at få skabt et

kulturhus i sognet. – De var med andre ord på forkant med problemerne.

Desværre var vi ikke på forkant med tingene, når det handlede om transport af vores skolebørn til den nye distriktskole, og det er det, vi lider stadig under nu 16 år efter skolens lukning! Der er **ikke** oprettet velfungerende busruter, og der er **ikke** etableret sikre skoleveje, og der er **ikke** skabt forståelse for at 5 km. på cykel i sne og slud og mørke ikke er en rimelig start på dagen for et skolebarn i 6. klasse. Det er ærgerligt og utroligt uforståeligt at en politisk beslutning om en skolelukning ikke er fulgt op med politisk ansvarlighed på skoletransporten, men sådan er vores hverdag desværre.

I Skole og Samfunds blad, Skolebørn 5, maj 2007 er der en artikel om to små skoler, i den tidligere Christiansfeld kommune, nu Kolding kommune, der har været på forkant med problemerne.

Skolebestyrelserne ved Vejstrup skole og Hejls skole er indgået i en dialog med politikerne omkring sammenlægning af de to skoler, med det klare mål for øje at sikre, at der efter sommerferien stadig er en lille lokal skole i nærsamfundet.

Den nye skole ligger i Vejstrups skoles bygninger, og Hejls skole bliver til en daginstitution for begge lokalområder. Der har været konflikter og uenigheder undervejs i processen, men resultatet er godt, og et rigtig godt bevis på at DIA-LOG betaler sig!

Artiklen fra Skolebørn kan ses på www.lal.dk

Med baggrund i disse to eksempler kan jeg kun opfordre til at deltage, også i de ubehagelige beslutninger, for på den måde at få skabt det bedst mulige, når skolelukningen er en realitet.

Trine Testmann

Gør Landsbynyt endnu bedre!

Landsbynyt vil gerne bringe historier fra alle dele af landet, og derfor opfordrer vi alle læsere til at komme med bidrag til bladet.

Du sidder med et blad i hånden, som du kan være med til at gøre endnu bedre.

Det kan du gøre ved at bidrage med historier og oplevelser fra dit eget eller din forenings hverdag i de danske landområder

Det kan være små historier om det gode liv på landet, det kan være beskrivelser af projekter I har gennemført eller er ved at gennemføre, det kan være oplevelser af mødet mellem politikerne og ildsjælene, det kan være artikler fra jeres eget blad, det kan være den super gode ide, som bare skal formidles – kort sagt,

historier og erfaringer som du/I mener, at andre kunne have glæde af at høre om.

Skriv dit indlæg og send det til redaktionsgruppen@lal.dk så ser vi på det, og bringer det så snart vi kan. Vi forbeholder os ret til eventuelt at redigere en smule, men selvfølgelig efter aftale med forfatteren.

Venlig hilsen
Redaktionsgruppen – Erik, Jens Jørgen, Jette og Trine

Skolelukning

Fra 1. august i år samles Hejls og Vejstrup skoler på en adresse, den nuværende Vejstrup Skole. Dermed lukker Hejls Skole som skal laves om til en stor daginstitution for hele området.

De to naboskoler har i fire år haft fælles leder, Bjarne Rasmussen, som fortsætter som leder for den nye skole. Begge skoler går op til 6. klasse.

Ny bestyrelse

De to fællesbestyrelser for børnehaven og skole i de to byer fortsætter frem til årsskiftet, men med fællesmøder. Med sammenlægningen af både skoler og børnehaver skal der ikke længere være fælles bestyrelser. Derfor skal der holdes valg til ny skolebestyrelse og ny børnehavenbestyrelse i efteråret.

Gode råd

Skolelederens og bestyrelsesformændenes gode råd ved en skolesammenlægning:

- at arbejde for mest mulig åbenhed
- at have mod til at gå i åben dialog med alle parter
- så kort en proces som muligt, et år er optimalt
- at gå i tæt samarbejde om det fælles mål, men erkende at der kan være forskellige interesser
- at få noget med fra begge kulturer
  - at skabe noget synligt nyt, eksempelvis helt nyt navn
- synlig ledelse er vigtig i processen
- at lade nye kolleger og nye klassekammerater mødes på forhånd
- at lytte til baglandet, de har sikkert gode forslag
- at huske at forældre har helt konkrete spekulationer om skolevejen, bustider, nye lærere osv.

Landdistrikterne er Danmarks råstof

AF TROELS CHRISTENSEN MF, VENSTRE
Tidl. borgmester, medlem af Slagelse byråd

Danmark er fattig på råstoffer!

Skulle jeg alligevel pege på et råstof, der kan fremme en proces aktivt, må det være landdistrikterne og landsbyerne. Efter at vi har fået de nye store kommuner er der kommet langt mere fokus på landområderne og deres aktiver og positive sider end der var før. Og nu skal der ske noget.

I min gamle Hashøj kommune havde vi – af gode grunde - øje for, at landområderne skulle plejes og udvikles, for vi var jo "ikke andet" end et landområde. I dag udgør Hashøj en meget stor del af Slagelses landdistrikt og sammen med de andre landområder og landsbyer er der tale om en væsentlig del af kommunen.

I den del af kommunen sker der en masse. Nu bliver der mulighederne for, at de aktiviteter, der hører et landdistrikt til, kan få øget opmærksomhed. Det sker ikke mindst gennem lovgivningen på området, der bl.a. placerer Slagelse som en "mellemkommune", der – selv om kommunen ikke får den højeste prioritet i programmet – kan få glæde af de midler til stilles til rådighed af EU og regeringen i fællesskab. Og sådan vil det være en stort set alle de nye kommuner, der ikke er bykommuner.

At Slagelse f.eks. er blevet betegnet

som en "mellemkommune", beror på et sammenfald af en række af de indikatorer, der er beskrevet i regeringens landdistriktsprogram, herunder bl.a. befolkningstilvækst (eller – tilbagegang), antal beskæftigede og uddannelsesniveau. Modellen er "skåret" således, at især landkommuner og yderkommuner vil kunne identificeres og prioriteres med støttemidler. Støtten skal altså ydes, hvor behovet er størst. Og hvorfor ikke udnytte de råstoffer, alle ved ligger udenfor byerne?

Forskel på by og land

Man kan mene, at der også ligger tilsvarende ressourcer i bybefolkningerne – og det går der naturligvis. Men her er samfundsstrukturen anderledes formet, tilbudene mere mangfoldige og nærheden til de offentlige funktioner, herunder uddannelse og administration mere ud-talt. Så derfor er der ikke de samme behov for at hjælpe fællesskabet på vej. Og så kan man i øvrigt også spørge: Kan der skabes et fællesskab blandt byboer, der svarer til det, der ofte vokser af sig selv i landsbyerne. Man kommer ikke hinanden ved på samme måde i byerne – man har heller ikke – som nævnt – de samme problemer og opgaver at slås med. Bussen kører lige til døren hvert tyvende minut og skolen ligger lige om hjørnet

side om side med indkøbsmulighederne.

Kun i få tilfælde er der tale om et særkende, der kan identificere en bydel, så den kan oprette sit eget bydelsråd, men der ikke en statsopgave at støtte her; det må kommunerne tage hånd om.

Landdistriktsudviklingen samler sig om landbrug, fødevarer, Ø-støtte, miljø og økologi, naturprojekter, skovordninger, arbejdspladser og ikke mindst levevilkårene på landet. Der lægges op til i alt 16 støtteordninger. Det betyder, at kommuner med et stort landdistrikt får muligheder for at tage fat på løsningen af mange forskellige opgaver – og få økonomisk støtte til arbejdet.

Jeg forventer mig meget af De lokale Aktionsgrupper (LAG). De skal udnytte de "råstoffer", der findes i det åbne land, i de små lokalsamfund, i institutioner og foreninger og i selve fællesskabet på landet.

Jeg forventer, at Danmark på den måde bliver "et helt land", hvor ingen efterlades uden opmærksomhed og hvor samfundsudviklingen fortsætter uden stop til glæde for de, der bor på landet – og for samfundet som helhed.

Ringkøbing-Skjern kommune lige nu!

En samtale på rådhuset i Ringkøbing mellem Direktør for bl.a. børnepasning og undervisning - Anette Ørbæk Andersen, politiker i Børne- og familieudvalget Bertel Jensen, og LAL's udsendte Jette Hansen, som til Landsbynyt ønsker at beskrive, hvordan en proces med borgerinddragelse kan foregå.

Hvorfor og hvordan kom I i gang med processen?

Politikerne i sammenlægningsudvalget tog i efteråret 2006 initiativ til en afklaring af de økonomiske muligheder i den nye Ringkøbing-Skjern kommune.

Politikerne tog et par konkrete beslutninger: Der skulle over de næste 4 år skabes et økonomisk råderum. Og der skulle ske strukturtilpasninger.

Direktionen fik til opgave at lave en samlet plan og strategi med høj grad af borgerinddragelse.

I november 2006 blev det politiske udvalg præsenteret for planen, og politikerne godkendte høringsoplægget. 8 skoler blev bragt i spil og en ny skolestruktur skulle bygges op.

Politikere og embedsmænd startede processen ved at afholde 28 møder - 1 time med hver skolebestyrelse i januar 2007.

Derefter kom en periode med borgermøder, hvor der til alle møderne var mange fremmødte, og en rigtig fin debat – ikke ufin men med respekt for sagen!

Når vi ser på listen over procesforløb vedr. omstrukturering, er det tydeligt, at der virkelig er tale om borgerinddragelse og dialog. Direktør og politikere har konstant været på farten og utrætligt stået for skud, svaret for sig og fået dialogen i gang.

I Bertel Jensens lokalområde deltog mellem 600 – 700 mennesker. Troldhede og Nr. Vium gik sammen om at finde en fællesløsning, som måske kunne vinde fremme over for politikerne.

Sideløbende med borgermøderne har der også været stor interesse for at deltage i den net-baserede debat.

Politikerne har været meget åbne overfor at gå ind i dialogen med borgerne. Det har aftunget respekt, fortæller Anette.

Det har betydet, at nogle lokalområder har taget tyren ved hornene og givet køb på egen status. Det kan være meget

Anette Ørbæk Andersen og Bertel Jensen

svært sådan at skulle kigge ud over egen næsetip; men nøden lærer nogen kvinde at spinde, som et gammelt ord siger. Det er bare nødvendigt at gå i konstruktiv dialog om, hvad der faktisk kan lade sig gøre at få politisk opbakning til.

Som Bertel siger, så har nogle lokal-samfund brug for klare meldinger fra politikerne, for at kunne trække i arbejdstøjet.

Resultaterne af den første høringsrunde blev samlet op i Børne- og familieudvalget d.26. februar og på et Tema-møde d. 9. marts blev sagen forberedt til et byrådsseminar d. 21. og 22. marts.

Her blev politikerne enige om et forslag til ny geografisk skolestruktur, hvor 5 skoler indstilles til lukning.

Efter behandlingen på byrådsmødet d. 8. maj starter så en ny høringsrunde, hvor borgerne igen kan komme med løsningsforslag til en forbedring af strukturen.

Bertel Jensen fortæller mig lidt om den politiske situation i Ringkøbing-Skjern

kommune. Det er svært at få forståelse for, at landdistrikterne har meget brug for visionær planlægning, for at have en chance for at tiltrække nye borgere. Det er de nye borgere, som er betingelsen for, at der kan fastholdes ordentlige livsbetingelser i landsbyerne.

Byrådet har truffet en beslutning, som kan være særligt medvirkende til den manglende forståelse! Her drejer det sig om de tidligere "rådhus-byer", som er blevet givet en særlig status med en slags centerfunktion. Det kan godt vise sig at være en forkert prioritering, i forhold til at fastholde og udvikle livsbetingelserne i landdistrikterne.

Bertel giver også udtryk for, at der efter hans mening har været kigget alt for snævert på "skolestrukturen"; det er blevet til flytninger af distriktsgrænser i stedet for fokusering på organisatoriske strukturer, som kunne gøre det muligt at bevare børnepasning og skole i flere samfund.

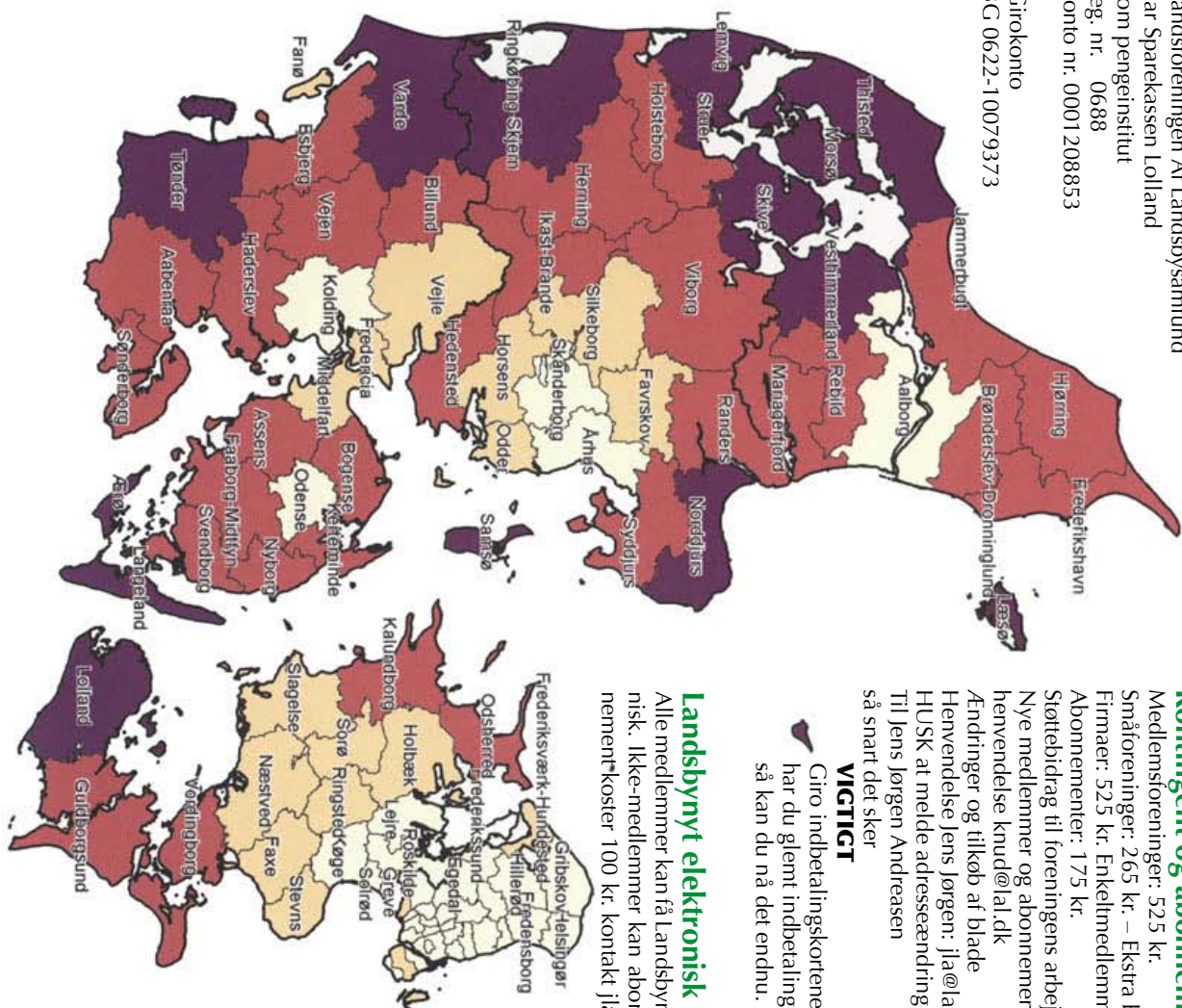
Returadresse ved uanbringelighed:
Jens Jørgen Andreasen
Søndermarksvej 46, Sejet
8700 Horsens

(8245 ARC)

**Frist for stof til næste Landsbynyt
d. 11. juli 2007**

Landsforeningen Af Landsbysamtund
har Sparekassen Lolland
som pengeinstitutt
reg. nr. 0688
konto nr. 0001208853

Girokonto
BG 0622-10079373

Kontingent og abonnementsbetaling

Medlemsforeninger: 525 kr.
Småforeninger: 265 kr. – Ekstra blade 75 kr. pr. årgang.
Firmaer: 525 kr. Enkelmedlemmer: 200 kr.
Abonnementer: 175 kr.

Støttebidrag til foreningens arbejde modtages gerne.
Nye medlemmer og abonnenter,
henvendelse knud@lal.dk
Ændringer og tilkøb af blade
Henvendelse Jens Jørgen: jja@lal.dk
HUSK at melde adresseændring
Til Jens Jørgen Andreasen
så snart det sker

VIGTIGT

Giro indbetalingskortene er udsendt,
har du glemt indbetalingen
så kan du nå det endnu.

Landsbynyt elektronisk

Alle medlemmer kan få Landsbynyt tilsendt elektronisk. Ikke-medlemmer kan abonnere. 1 års abonnement koster 100 kr. kontakt jja@lal.dk

BESTYRELSEN I.L.A.L.

Formand og redaktør
Jette Hansen,
Kinturupvej 13
8641 Sorring
tel: 8695 7327
jette@lal.dk
Næstformand
Inger Plauborg,
Tandsgårdvej 6, Tandslet
6470 Svends
tel: 74 40 72 44
inger@lal.dk
Kasserer Knud Jensen
Skolevejret 15
4895 Erindlev
tel: 54 60 04 80
el: 54 61 10 45
knud@lal.dk

Sekretær

Erik Rytro Jensen
Tingvej 30, Mogensstrup
7880 Skjre
97 54 40 92
26 99 92 40
erik@lal.dk

Medlemsregistrator

Jens Jørgen Andreasen
Søndermarksvej 46, Sejet
8700 Horsens
tel: 75 68 23 13
jja@lal.dk

Bestyrelse

Time Festmann
Fredsårdsvej 42, Snelev
4100 Ringsted,
tel: 5764 1180
mobil 40 93 28 85
time@lal.dk
Ole Olsen
Bildsøvej 165
Næsby Strand
4200 Slagelse
58 54 10 50
mobil 20 61 23 11
ole@lal.dk

1. suppleant

Ebbe Poulsen
Nysum Bøvej 13, Nysum
9610 Nysum
98 56 93 27
ebbe@lal.dk

2. suppleant

Peter Nielsen
Vinkvej 4, Herrup
7830 Vinderup
97 44 33 35
29 62 10 71
winsey@lal.dk

Tryk:

Hobro Lyntryk
9852 4646

Hjemmeside:
www.lal.dk

og
www.landsbynyttet.dk

Landsdistriktindeks (Antal kommuner)

Yderkommuner	(16)
Landkommuner	(29)
Mellekommuner	(18)
Bykommuner	(35)

